

ՄԱՅԻ ԱԹՈՌ

Անպատեմքերի 26-ին մեծ շուքով կատարուեց նորին Սրբութեան Վեհափառ կաթողիկոսի անուանակոչութեան տարեգարձը: Նախընթաց երեկոյեան միաբանութիւնը հանդիսաւոր կերպով ուղեկցեց Վեհափառին Վեհաբանից Մայր Տաճար:

Հանդիսաւոր ս. Պատարագից յետոյ Իջման ս. Սեղանի առաջ դոհարանական հայրապետական մաղթանք կատարուեց, որից յետոյ միաբանութիւնը ու ներկայ ժողովուրդը համբուրեցին Հոգեւոր Տիրոջ ս. աջը: Ս. Պատարագից յետոյ Վեհափառ Հայրապետին ներկայացան և շնորհաւորեցին անուանակոչութեան տօնը՝ տեղական պաշտօնական հաստատութեանց ներկայացուցիչները, և ժողովրդի ներկայացուցիչները:

Վեհափառն դանազան տեղերից ստացել է բազմաթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ:

Վեհափառ կաթողիկոսի բարեհաճ կարգադրութեամբ անպատեմքերի 18-ին Թիֆլիս ճանապարհուեցին Սինօդի անդամներ Տ. Յուսիկ Արքեպիսկոպոս և Տ. Բարգէն վարդապետ, իբրեւ Վեհափառի կողմից ուղարկուած յատուկ պատգամաւորութիւն, շնորհաւորելու Կովկասի նոր Փոխարքայ նորին Կայսերական Բարձրութիւն Մեծ Իշխան Նիկոլայ Նիկոլայեւիչի մուտքն ի Կովկաս: Պատգամաւորութիւնը Թիֆլիզի առաջնորդ Տ. Մեսրոպ եպիսկոպոսի հետ անպատեմքերի 23-ին ճաշից յետոյ ժամը 7-ին ներկայացաւ Տ. Փոխարքային՝ որը բարեհաճել էր նշանակել Վեհափառի պատգամաւորութեան համար յատուկ ունկնդրութիւն: Պատգամաւորութեան կողմից Սինօդի նախանդամ Տ. Յուսիկ Արքեպիսկոպոսն նորին Բարձրութեան Տ. Փոխարքային

դառնալով՝ շնորհաւորական խօսք ասաց և ապա մատուցեց Վեհափառ կաթողիկոսի կողմից Տ. Փոխարքային ուղղուած գրութիւնը փակ ծրարով: Նորին Բարձրութիւն Տ. Փոխարքան շնորհակալութիւն յայտնելով՝ ստացաւ Նորին Վեհափառութեան նամակը: Միւս օրը Տ. Փոխարքան բարեհաճեց այցելութեան դալ առաջնորդարան Վեհափառի պատգամաւորութեան և Թիֆլիսի Սրբազան Առաջնորդին:

Սեպտ. 27-ին Թիֆլիսի վաճառականների աւագ. պ. Ա. Միլեանը ուրիշների հետ այցելութեան գալով կաթողիկոսի պատգամաւորութեան՝ խնդրեցին վաճառականների կողմից ճաշի միւս օրը ամսի 28-ին, որ կայացաւ Ձմերային աղումբում: 28-ի երեկոյեան պատգամաւորութիւնը վերագարձաւ Ս. Էջմիածին, և ներկայանալով Վեհափառ Հայրապետին՝ մատուցեց Տ. Փոխարքայի կողմից ուղղուած պատասխան գրութիւնը:

† Տ. ՂԵՒՈՆԴ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

Սեպտեմբերի 14-ին ծանր հիւանդութիւնից յետոյ կնքեց իւր մահկանացուն Մայր Աթոռի միաբան վաղարշապատցի Տ. Ղևոնդ եպիսկոպոս Յովակիմեանը 63 տարեկան հասակում: Հանգուցեալը ստացել է իւր ուսումը ս. Էջմիածնի Ժառանգաւորաց դպրոցում և աւարտել է 1870 թ. յունիսի 10-ին: Նշանակուել է ս. Էջմիածնի Տաւրանական ժողովի անդամ 1872 թ., ձեռնադրուել է սարկաւագ 1873 թ. մայիսի 12-ին: Ձեռնադրուել է կուսակրօն արեղայ 1876 թ., իսկ 1878 թ. մայիսի 18-ին էլ ստացել է վարդապետական մասնաւոր աստիճան: 1881 թ. սեպտ.

1-ին նշանակուել է Գ. Շեմարանի երգեցողութեան ուսուցիչ: Նշանակուել է աւագ վերակացու նոյն Շեմարանում 1882 թ., կարգուել է Մ. Աթոռի հիւրընկալ 1887 թ., իսկ 1889 թ. էլ Վանական Կառավարութեան անդամ: 1905 թ. կարգուել է Վանական Կառավարութեան նախագահ: Խրիմեան կաթողիկոսի օրօք ձեռնադրուել է եպիսկոպոս 1901 թ. մայիսի 13-ին, որից յետոյ վարում էր մինչև իւր վախճանը Մայր Տաճարի Լուսարարապետութեան կարևոր պաշտօնը: Հանգուցեալը դրսում պաշտօն չէ վարել, այլ սիրելով վանական կեանքը՝ պաշտօնավարել է միայն Մայր Աթոռում: Հանգուցեալը լաւ հմուտ էր հայկական ձայնագրութեան և շատ լաւ գիտէր եկեղեցու ժամապաշտութեան կարգերը ու ծիսակատարութիւնները: Մասնաւոր կեանքի մէջ ընկերական էր:

Թող թեթեւ լինի հողը հանգուցեալի վրայ:

† Տ. ՍԱՐԳԻՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՓԻԼՈՅԵԱՆ

Հոկտեմբերի 12 ին վախճանուեց Սեանայ մենաստանում նոյն վանքի վանահայր Սարգիս եպիսկոպոս Փիլոյեանցը: Հանգուցեալը ծնուել է Նոր Բայազիտում 1852 թ. Յունուարի 25-ին: Կրթութիւնը ստացել է իւր հայրենիքի ծխական դպրոցում: Պարապել է ինքնակրթութեամբ և վարել է ծխական դպրոցի ուսուցչութեան պաշտօն 1870 թ.: Բսան և մի տարեկան, 1873 թ., հասակում ստացել է դպրութեան չորս աստիճան Մկրտիչ եպիսկոպոս Բաբամեանի ձեռքով: Ծխական դպրոցներում պաշտօն է վարել 25 տարի, որ լրացել է 1895 թ., այդ թուին Սեանի միաբանութիւնը ընտրել և հրաւիրել է Փիլոյեանցին իրենց վանքի Վանահայր: Փիլոյեանը գալիս է Սեան 1895 թ. 15-ն յունիսի: Ձեռնադրւում է սարկաւազ նոյն թուի 24-ն սեպտեմբերի: Եօթն օրից յետոյ, 45 տարեկան հասակում, 1 հոկտեմբ. 1895 թ. ձեռնադրւում է արեղայ Յովհաննէս

Եպիսկոպոս Տէր Յարութիւնեանցի ձեռքով: Ապա նոյն եպիսկոպոսից 17 դեկտ. 1895 թ. ստանում է վարդապետական մասնաւոր աստիճան: Տ. Մկրտիչ Ա. կաթողիկոսը 11-ն ապրիլի՝ 1896 թ. կոնդակով հաստատում է նորան վանահայր Սեանայ մենաստանի: 1899 թ. փետրուարի 4-ին պարգևատրւում է Խրիմեան կաթողիկոսի կողմից վարդապետական լանջախաչով, իսկ թեմի այն ժամանակուայ փոխանորդ Տ. Ներսէս արքեպիսկոպոս Խուղափերեանից ծաղկեայ փիղոնով: Երկու տարուց յետոյ 13 մայիսի 1901 թ. Տ. Տ. Մկրտիչ կաթողիկոս Խրիմեանը արժանացնում է նորան եպիսկոպոսական բարձր աստիճանի: Հանգուցեալը համեստ և առաքինի վարքի տէր հոգևորական էր: Նորա օրօք կառուցուեցան մի քանի կարևոր շինութիւններ, ինչպէս օրինակ Աւետիք Ղուկասեանի ծախքով շինել տուած դպրոցի լաւ շինութիւնը, վանքի զանգակատունը, հիւրանոցի և այլ բնակարանների շինութիւնը: Հանգուցեալը պարապում էր նաև դրական աշխատութեամբ, ունի գրած Սեանայ մենաստանի պատմութիւնը՝ բայց առ այժմ անտիպ է:

Վաստակաւոր վանահօր յիշատակը թող անմոռաց մնայ վանքի միաբանների և յարգողների սրտում:

† Տ. ՀԱՄԱԶԱՍՊ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՀԱՄԱԶԱՍՊԵԱՆ

Հոկտեմբերի 19-ին կնքեց իւր մահկանացուն ս. Էջմիածնի միաբան Վաղարշապատցի Տ. Համազասպ վարդապետը ծեր հասակում: Մի տարի առաջ էր՝ անցեալ 1914 թ. օգոստոսի 26-ին, որ Մայր Աթոռի միաբանութիւնը տօնեց հանգուցեալի վարդապետութեան 50-ամեայ յորելեանը: Հանգուցեալն իւր ուսումը ստացել է Մայր Աթոռի Փառանգաւորաց դպրոցում: Ընդունուել է կուսակրօն միաբան Մ. Աթոռի 1855 թ. յունիսի 15-ին, ձեռնադրուել է սարկաւազ 1861 թ., իսկ արեղայ 1864 թ. Կարգուել է Մ.

Աթոռի վանական կառավարութեան անդամ 1866 թ.: Գէորգ Դ-րդ կաթողիկոսի հրամանով ստացել է վարդապետական մասնաւոր աստիճան 1868 թ. Հոկտ. 3-ին: Կարգուել է Ախալցխայի Հոգևոր կառավարութեան անդամ 1875 թ. 11-ին Յունիսի: Կարգուել է Շամախու Կոնսիստորիայի նախանդամ 1876 թ. հոկտ. 4-ին: Գորի քաղաքի առաջնորդական փոխանորդի պաշտօնն է ստանձնում 1881 թ. մարտի 24-ին, ապա 1887 թ. յունիսի 23-ին կարգւում է Քիշնևի Կոնսիստորիայի նախանդամ և կալուածոց կառավարիչ:

1890 թ. մարտի 10-ին Բեսսարաբիայի թեմի ժամ. կառավարիչ է նշանակւում: 1891 թ. նոյեմբերի 13-ին Սինօդի հրամանով նշանակւում է Թիֆլիսի վիճակային Կոնսիստորիայի անդամ և միաժամանակ էլ էջմիածնապատկան կալուածների կառավարիչ, և վանահայր Ս. Սարգիս վանքի: 1898 թ. յունվարի 10-ին նշանակւում է Մայր Աթոռի վանական կառավարութեան անդամ, իսկ 1906 թ. յունուարի 2-ին էլ կարգւում է Սինօդի գանձապահ և մնում է այդ պաշտօնում մինչև 1908 թ.: 1908 թ. երբ իբրև գանձապահ զնացել էր Երևան Պետական բանկից Սինօդին պատկանեալ զումար ստանալու՝ վերադարձին աւազակները կողոպտելու նպատակով յարձակւում են նորա վրայ, օրի ժամանակ մնաւում է նորա ձախ ձեռքը, չկամենալով յօժարակամ Մ. Աթոռի դրամները յանձնել չարագործներին: Վերջին տարիները ծերութեան պատճառով, մօտ 78 տարեկան, ազատ պաշտօններից հանգիստ էր առնում՝ անընդհատ յաճախելով եկեղեցի: Հանգուցեալը բնաւորութեամբ շափազանց բարի և հիւրասէր անձն էր: Մայր Աթոռին թողել է առաջին կարգի խաղարկութեան մի տոմս:

Հանդիստ վաստակաւոր բարի և անյիշաչաք, եղբայրասէր Տ. Համադասով վարդապետին, թող թեթև վնի հողը հանգուցեալի վրայ: